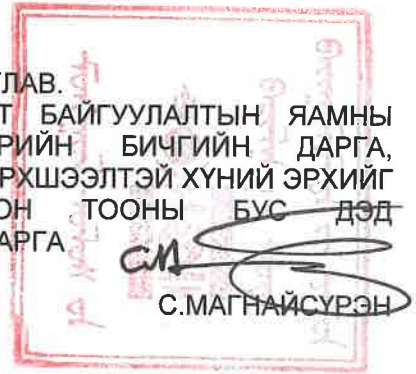

БАТЛАВ.
 БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ЯАМНЫ
 ТӨРИЙН НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА,
 ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ЭРХИЙГ
 ХАНГАХ ОРОН ТООНЫ БУС ДЭД
 ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА

**БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТЫН ЯАМНЫ ДЭРГЭДЭХ
 ХӨГЖЛИЙН БЭРХШЭЭЛТЭЙ ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ХАНГАХ ОРОН ТООНЫ БУС ДЭД ЗӨВЛӨЛИЙН
 2023 ОНЫ АЖЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Үйл ажиллагаа	Хүрэх түвшин	Шалгуур үзүүлэлт/тоо хэмжээ	Хэрэгжих хугацаа	Хамтран хэрэгжүүлэх байгууллага
Зорилго: Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний ажиллаж, амьдрах орчин, нөхцөлийг сайжруулах, орон сууц, олон нийтийн барилга байгууламж, дэд бүтцийн байгууламжийг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хэрэгцээ, шаардлагад нийцүүлэх, салбарт тэдний оролцоо, хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэхэд холбогдох арга хэмжээг авах. /Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 8, 9, 17 дугаар зүйл/					
Зорилт 1. Дэд зөвлөлийн үйл ажиллагааг хүртээмжтэй явуулах, хөгжлийн бэрхшээл, нийтийн хүртээмжийн талаар мэдлэг ойлголт түгээх, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулах:					
1.	1.1. Дэд зөвлөлийн ээлжит хуралдааныг зохион байгуулах, үйл ажиллагааны тайлан, төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулах, холбогдох байгууллагад хүргүүлж, мэдээлж ажиллах.	Хуралдааныг зохион байгуулж, тайланг хэлэлцүүлж, төлөвлөгөөний төслийг танилцуулж, гишүүдээс санал авч тусгасан байна. Төлөвлөгөөг батлуулан холбогдох байгууллагуудтай хамтран төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг хангаж ажиллан, хэрэгжилтийг холбогдох байгууллагуудад хугацаанд хүргүүлсэн байна.	- Хуралдааны тоо; - Батлагдсан төлөвлөгөө, хэрэгжилтийн хувь	I-IV улиралд	БХБЯ, ХНХЯ, ГЗБГЗЗГ, БХТ, ТББ-ууд
2.	1.2. Салбарын хэмжээнд хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах, аюулгүй байдал, осол гэмтлээс	- Салбарын инженер техникийн ажилтнуудад мэргэшлийн зэрэг олгох болон бусад богино хугацааны сургалтын хөтөлбөрт Хөгжлийн	- Сургалт, нөлөөллийн ажлын тоо; - Сургалтад хамрагдсан хүмүүсийн тоо.	I-IV улиралд	БХБЯ, ХНХЯ, ГЗБГЗЗГ, БХТ, ТББ-ууд, ААН-үүд

	урьдчилан сэргийлэх чиглэлд сургалт, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулах.	бэрхшээл, нийтийн хүртээмж, нийгмийн хандлага, харилцаа, хөгжлийн талаар болон Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хөдөлмөр эрхлэлт, ажил олгогч нар ажлын байрыг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүсийн онцлог байдалд нийцүүлэх, холбогдох норм ба дүрэм, хууль, тогтоомж, холбогдох бодлого, эрх зүйн орчны талаарх мэдлэг мэдээлэл олгох чиглэлийн сургалтуудыг тусгасан байна. - Сургалтад яам, харьяа байгууллагууд, аж ахуйн нэгжүүдийг хамруулсан байна.			
3.	1.3. Зөвлөлийн үйл ажиллагааны болон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдтэй холбоотой салбарт тулгамдаж буй асуудлын талаар "Асуудал-шийдэл" хэлэлцүүлгийг зохион байгуулах. (ХБХЭХЗҮАТ - 21)	ХНХЯ болон бусад хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах орон тооны бус дэд зөвлөл, холбогдох байгууллагуудтай хамтран хэлэлцүүлэг, зөвлөгөөн, уулзалт зохион байгуулсан байна.	Хэлэлцүүлэг, зөвлөгөөн, уулзалтын тоо	I-IV улиралд	БХБЯ, ХНХЯ БХТ, ТББ-ууд
Зорилт 2. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний ажиллж амьдрах орчин, нөхцөлийг сайжруулах:					
4.	2.1.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг нийгмийн амьдралд саадгүй оролцох, хүртээмжийг сайжруулах эрх зүйн орчинг бүрдүүлэх чиглэлээр холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах. (ЗГҮАХХАХТ-2.5.8)	- Салбарын норм, нормативын баримт бичигт үзлэг хийх, норм нормативын цахим санг сайжруулж, хөгжүүлэх техникийн шийдэл гаргах, ажлын даалгавар, санал боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд орж ажиллах. - Барилга, хот байгуулалтын салбарт хамаарах хүртээмжтэй холбоотой хууль тогтоомжууд, тэдгээрт тусгагдсан заалтуудын жагсаалтыг гарган дүгнэлт хийж, холбогдох арга хэмжээг авна.	- Салбарын норм нормативын баримт бичигт үзлэг хийх ажлын хэсэгт орж ажилласан байна. Ажлын хэсгийн дүгнэлт зөвлөмж гарсан байна. - ХБИ-нд хүртээмжтэй холбоотой эрх зүйн баримт бичгүүдийн жагсаалт-1.	I-IV улиралд	БХБЯ-ны БТГ, ББМҮБХЗГ, БХТ, ТББ-ууд

5.	2.2. Түрээсийн орон сууцны хөтөлбөрт хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн хамрагдалтын хувийг нэмэгдүүлэх асуудлыг шийдвэрлүүлэх.	- Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдээс түрээсийн орон сууцанд хамрагдалтын хувийг нэмэгдүүлнэ.	түрээсийн орон сууцанд хамрагдалт 15 хувьд хүрнэ.	II-IV улиралд	БХБЯ-ны ОССХ ХНХЯ, Сангийн яам, ТББ-ууд
6.	2.3. Ипотекийн зээлийн шаардлагыг хангасан хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг уг зээлд хамруулах, дарааллыг урагшлуулах зэрэг чиглэлд дэмжлэг үзүүлэх.	- Хүсэлт гаргасан хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн ипотекийн зээлд хамруулах чиглэлд дэмжлэг үзүүлнэ.	Зээлд хамрагдсан иргэдийн тоо	II-IV улиралд	БХБЯ-ны ОССХ ТББ-ууд
7.	2.4. "Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэнийг төрөөс орон сууцаар хангахад дэмжлэг үзүүлэх хөтөлбөр"-ийг батлуулж, хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг халамжийн болон түрээсийн орон сууцны хөтөлбөрт хамруулах чиглэлд холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах. (ХБХЭХЭҮАТ - 4)	- Холбогдох эрх зүйн болон бусад судалгааны ажлуудыг хийж холбогдох хууль тогтоомжийн хүрээнд хөтөлбөр, төлөвлөгөөг боловсруулж, батлуулсан байна.	Хөтөлбөр, төлөвлөгөө тус бүр 1 баримт бичиг.	I-IV улиралд	БХБЯ-ны ОССХ ХНХЯ, Сангийн яам, ТББ-ууд
Зорилт 3. Орон сууц, олон нийтийн барилга байгууламж, дэд бүтцийн байгууламжийг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний хэрэгцээ, шаардлагад нийцүүлэх:					
8.	3.1. Барилга байгууламжийн зураг төсөл, ажлын даалгаварт ХБИ-д зориулсан тусгай шаардлага холбогдох норм ба дүрэм, стандартуудыг тусгаж, хэрэгжүүлэх, хяналт тавин ажиллах. (Барилгын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.6 дэх заалт, 15 дугаар заалт, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний	- "Барилга, байгууламжид хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний хүртээмжийг төлөвлөх" /БНБД 35-01-22/ барилгын норм ба дүрмийн дагуу зураг төсөл боловсруулах, магадлалын дүгнэлтээр баталгаажуулж, хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажилласан байна. - БХТ-ийн Магадлалын хэлтэс тайлангаа БХБЯ-ны удирдлагын зөвлөл, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийг хангах дэд зөвлөлийн	1. Магадлалын дүгнэлтээр баталгаажсан зураг төслийн тоо 2. Тайлангийн хэрэгжилтийн хувь.	I-IV улиралд	ГЗБГЗЗГ, БХТ, Монголын зураг төсөл зохиогчдын холбоо, ТББ- ууд, ААН-үүд

	эрхийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйл)	хуралдаанд хагас жил тутамд тавьж, хэлэлцүүлнэ.			
9.	3.2.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд барилга байгууламж, дэд бүтцийн хүртээмжийн үзлэг, барилга байгууламжийн засвар үйлчилгээний ажлыг нийслэл, орон нутагт үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх. (Барилгын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.1.6 дэх заалт, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 3, 9 дүгээр зүйл) (ХБХЭХЗҮАТ - 6)	- Барилга байгууламжуудад үзлэг хийж, шаардлага хангахгүй барилга байгууламжийг ХБИ-д хүртээмжтэй болгон шинэчлэх асуудлыг шийдвэрлэн хэрэгжүүлсэн байна. - 20-оос доошгүй байгууллагын хүртээмжтэй байдлыг сайжруулсан байна. - Яам, харьяа байгууллагуудын вэбсайтуудыг хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд хүртээмжтэй болгох чиглэлд ажиллана.	- Үзлэгт хамруулсан барилгын тоо; - ХБИ-ийн хэрэгцээнд нийцүүлэн засварласан барилгын тоо.	I-IV улиралд	БХБЯ-ны ББМҮБХЗГ, ГЗБГЗЗГ, БХТ, ААН, ТББ-ууд
10.	2.3. Батлагдсан зураг төслийг давтан хэрэглэх болон нэг маягийн зураг төслийг холболт хийх, хүртээмжтэй байдлын үнэлгээ хийж, холбогдох арга хэмжээг авах.	- “Батлагдсан зураг төслийг давтан хэрэглэх болон нэг маягийн зураг төслийг холболт хийх журам”-ын төсөл боловсруулж, батлуулсан байна.	- Батлагдсан журам; - ХБИ-ийн саналын тоо.	I-IV улиралд	БХБЯ, БХТ ААН, ББМҮБХЗГ, ТББ-ууд
11.	3.3. “Барилгын хөгжлийн төв” ТӨААТҮГ болон харьяа байгууллагуудын “Нэг цэгийн үйлчилгээ”-нд ХБХ-нд дараалал харгалзахгүй үйлчлэх арга хэмжээг хэвшүүлэх.	- Үйлчилгээний хүртээмжийг сайжруулах тэмдэг, шошгыг ашигласан байна. Нийтэд зарласан байна.	Үйлчилгээг хүртээмжтэй болгосон цэгүүдийн тоо.	I-IV улиралд	БХБЯ-ны ББМҮБХЗГ, ГЗБГЗЗГ, БХТ, Аймаг, Нийслэлийн ГХБХБГ, ААН, ТББ-ууд
Зорилт 4. Салбарын болон нийгмийн үйл ажиллагаанд ХБИ-ийн оролцоо ба тэдний хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх хүрээнд:					
12.	4.1.Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийг сургалтад хамруулах, ажлын байраар хангах чиглэлд холбогдох арга хэмжээг авах ба хөдөлмөр эрхлэлтийн	- ХБИ сургалтад хамрагдаж, ажлын байраар хангагдсан байна. - Салбарын төрийн, төрийн бус, хувийн хэвшлийн байгууллагуудад ажиллаж буй ХБИ-ийн тоо нэмэгдсэн байна.	Сургалтын болон ажил эрхлэгч иргэдийг тоо.	II-IV улиралд	БХБЯ-ны ТЗУГ, СМТХ, ХНХЯ, ГЗБГЗЗГ, БХТ

	судалгаанд хамруулах. (Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 144.2)	- Харьяа байгууллагуудын хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг ажиллуулах боломжтой сул ажлын байрыг судлан, холбогдох байгууллагатай хамтран зохион байгуулалт хийж, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 144 дүгээр зүйлийн 144.2-т заасан шаардлагыг биелүүлж ажиллана.			
13.	4.2.Барилгын үйл ажиллагаанд ХБИ-ийн төлөөллийг оролцуулж байх. (Барилгын тухай хуулийн 4.1.20 дах заалт, Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 8, 9 дүгээр зүйл)	- Барилга байгууламжийн зураг төсөл, баримт бичиг боловсруулах, магадал хийх, барилгын ажил гүйцэтгэх, үе шатны ажилд хяналт тавих, ашиглалтад оруулж, гэрчилгээжүүлэхэд санал авах, оролцоог хангах, саадгүй байдал, хүртээмжийн үнэлгээ хийхэд оролцож ажиллах боломжтой мэргэжлийн зохих чадамжтай хөгжлийг бэрхшээлтэй иргэдийн жагсаалтыг гаргаж, сургалтад хамруулан нөөцийг бүрдүүлж, ажиллана. - Комисст ажиллах ХБИ-д сургалт явуулж, норм ба дүрэм, үнэлгээ, түүний тайлангийн талаар мэдлэг ойлголтыг өгнө. - Дээрх нөөцөд бүртгэлтэй ХБИ-ийн ТББ-ын болон бусад иргэнийг барилга үйл ажиллагаанд сонголтоор оролцуулсан байна.	1. Сургалтад хамрагдсан ХБИ-ийн тоо; 2. Комисст ажилласан болон барилгын үйл ажиллагаанд оролцсон хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн тоо	II-IV улиралд	БХБЯ-ны ТЗУГ, ББМҮБХЗГ, ГЗБГЗЗГ, БХТ, ХБХХЕГ, ТББ-ууд
14.	4.3. Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн сургууль, цэцэрлэгт сурч боловсроход шаардлагатай орчин бүрдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх. (Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний эрхийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйл, 15 дугаар зүйлийн 15.1.2)	- Аймаг, Нийслэлийн тусгай хэрэгцээтэй сургуулийн сурагчдийн хэрэгцээнд нь тохирох ном, сурах бичиг, гарын авлага, материал, тусгай хэрэглээний сургалтын тоног төхөөрөмж, хэрэгслээр дэмжлэг үзүүлсэн байна.	Дэмжлэг үзүүлсэн ажил, тоног төхөөрөмжийн тоо.	II-IV улиралд	БХБЯ-ны ТЗУГ, ГЗБГЗЗГ, БХТ, ТББ-ууд

Зорилт 5: ХБИ-ийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээг сурталчлах, худалдан авалтыг нэмэгдүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх.

15.	5.2. “Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд хүртээмжтэй бүтээн байгуулалтын төрөлд оны шилдэг”-ийг шалгаруулах арга хэмжээг зохион байгуулж, холбогдох байгууллагад хүргүүлэх. (“Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд хүртээмжтэй оны шилдгийг шалгаруулах журам”-ын 2.1.7) (ХБХЭХЗҮАТ - 24)	- Салбарын бүтээн байгуулалтуудаас хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнд хүртээмжтэй шилдгийг шалгаруулж, ХНХЯ-нд хүргүүлсэн байна.	1 доошгүй байгууллага /ААН	IV улиралд	БХБЯ, ХНХЯ, БХТ
16.	5.1. Хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэдийн үйлдвэрлэж байгаа бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний борлуулалтад дэмжлэг үзүүлэх. (ХБХЭХЗҮАТ -25)	- Үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүнийг ашиглах зорилтот худалдан авалтад дэмжлэг үзүүлнэ.	Бүтээгдэхүүний сурталчилгаа, худалдан авалтын тоо.	II-IV улиралд	БХБЯ-ны ТЗУГ, ГЗБГЗЗГ, БХТ, ТББ-ууд
Нийт 5 зорилт, 16 арга хэмжээ төлөвлөв.					

Хянасан.

ЕБМҮБХЗГ-ЫН ДАРГА

Д.ГАНТУЛГА

Боловсруулсан.

ББМҮБХЗГ-ЫН ШИНЖЭЭЧ

Б.ГАНДОЛГОР